

Sygn. akt IV KK 238/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski (przewodniczący)

SSN Andrzej Tomczyk

SSN Paweł Wiliński (sprawozdawca)

Protokolant Małgorzata Gierczak

w sprawie

1) **M. J.**

ukaranego z art. 54 k.w. w zw. z § 27 ust.1 pkt 2a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 października 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. 2020.1758) i in. oraz

2) **S. S.**

ukaranego z art. 54 k.w. w zw. z § 27 ust.1 pkt 2a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 października 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. 2020.1758) i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 1 lipca 2021 r.

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich

na korzyść ukaranych

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w T.

z dnia 29 grudnia 2020 r., sygn. akt II W (...) w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

1) uchyla zaskarżony wyrok nakazowy wobec M.J. i uniewinnia go od popełnienia wykroczeń opisanych w punktach 1.I. i 1.II części wstępnej wyroku, a w zakresie czynów opisanych w punkcie 1.III i 1.IV części wstępnej zaskarżonego wyroku, przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w T. do ponownego rozpoznania;

2) uchyla zaskarżony wyrok nakazowy wobec S.S. i uniewinnia go od popełnienia wykroczeń opisanych w punktach 2.I. i 2.II części wstępnej wyroku, a w zakresie czynów opisanych w punkcie 2.III, 2.IV i 2.V części wstępnej zaskarżonego wyroku, sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w T. do ponownego rozpoznania;

3) kosztami postępowania w sprawie o wykroczenia, w części uniewinniającej, obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

M. J. został obwiniony o to, że:

„ I. w T. na ul. P. w dniu 24.10.2020 r. około godz. 19:15 nie zastosował się do obowiązku nakazu zakrycia ust i nosa w miejscu ogólnodostępnym, tj. o wykroczenie z art. 54 k.w. w zw. z § 27 ust. 1 pkt 2a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 października 2020 r.;

II. w tym samym miejscu i czasie uczestniczył w zgromadzeniu powyżej 5 osób wykraczając tym samym przeciwko wydanym z upoważnienia ustawy przepisom porządkowym o zachowaniu się w miejscach publicznych, tj. o wykroczenie z art. 54 kw w zw. z § 28 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 października 2020 r.;

III. w tym samym miejscu i czasie używał słów nieprzyzwoitych w miejscu publicznym, tj. o wykroczenie z art. 141 kw;

IV. w tym samym miejscu i czasie głośnym krzykiem, hałasem, wykrzykując słowa powszechnie uznawane za nieprzyzwoite zakłócił ład i porządek publiczny, tj. o wykroczenie z art. 51 § 1 kw.”

S. S. został obwiniony o to, że:

„I. w T. na ul. P. w dniu 24.10.2020 r. około godz. 19:15 nie zastosował się do obowiązku nakazu zakrycia ust i nosa w miejscu ogólnodostępnym, tj. o wykroczenie z art. 54 kw w zw. z § 27 ust. 1 pkt 2a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 października 2020 r.;

II. w tym samym miejscu i czasie uczestniczył w zgromadzeniu powyżej 5 osób wykraczając tym samym przeciwko wydanym z upoważnienia ustawy przepisom porządkowym o zachowaniu się w miejscach publicznych, tj. o wykroczenie z art. 54 kw w zw. z § 28 ust.1 pkt 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 października 2020 r.;

III. w tym samym miejscu i czasie używał słów nieprzyzwoitych w miejscu publicznym, tj. o wykroczenie z art. 141 kw;

IV. w tym samym miejscu i czasie spożywał alkohol w postaci piwa w miejscu zabronionym przez ustawę, tj. o wykroczenie z art. 43¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;

V. w tym samym miejscu i czasie głośnym krzykiem, hałasem, wykrzykując słowa powszechnie uznawane za nieprzyzwoite zakłócił ład i porządek publiczny, tj. o wykroczenie z art. 51 § 1 kw.”

Wyrokiem nakazowym z dnia 29 grudnia 2020 r., sygn. akt II W (...), Sąd Rejonowy w T. uznał obwinionego M. J. za winnego popełnienia czynów zarzucanych mu opisanych wyżej, wyczerpujących znamiona wykroczeń z art. 54 k.w. w zw. z § 27 ust. 1 pkt 2a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 października 2020 r., z art. 54 k.w. w zw. z § 28 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 października 2020 r., z art. 141 k.w. oraz z art. 51 § 1 k.w., za co wymierzył mu łącznie karę grzywny w wysokości 500 złotych. Tym samym wyrokiem Sąd Rejonowy w T. uznał obwinionego S. S. za winnego popełnienia czynów zarzucanych mu opisanych wyżej, wyczerpujących znamiona wykroczeń z art. 54 k.w. w zw. z § 27 ust. 1 pkt 2a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 października 2020 r., z art. 54 k.w. w zw. z § 28 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 października 2020 r., z art. 141 k.w., z art. 43¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z art. 51 § 1 kw, za co wymierzył mu łącznie karę grzywny w wysokości 500 złotych. Ponadto Sąd zasądził od obwinionych na rzecz Skarbu Państwa kwotę po 70 zł tytułem

zryczałtowanych kosztów postępowania oraz wymierzył im opłatę karną w wysokości po 50 zł.

Wobec braku zaskarżenia wyroku nakazowego przez którąkolwiek ze stron, uprawomocnił się on z dniem 28 stycznia 2021 r.

Kasację od tego wyroku wywiódł Rzecznik Praw Obywatelskich. Zaskarżył powyższe orzeczenie w całości na korzyść ukaranych, zarzucając:

„1) w zakresie uznania obwinionych za winnych popełnienia wykroczeń opisanych w pkt 1.I i 2.I wyroku rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa materialnego, tj. art. 54 k.w. w zw. § 27 ust. 1 pkt 2a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 października 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2020.1758), poprzez niewłaściwe jego zastosowanie w sytuacji, gdy czyn przypisany M. J. oraz czyn przypisany M. S. nie wyczerpywał znamion tego wykroczenia;

2) w zakresie uznania obwinionych za winnych popełnienia wykroczenia opisanego w pkt 1.II i 2.II wyroku rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa materialnego, tj. wykroczenia z art. 54 k.w. w zw. z § 28 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 października 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U.2020.1871), poprzez niewłaściwe jego zastosowanie w sytuacji, gdy czyn przypisany M. J. oraz czyn przypisany M. S. nie wyczerpywał znamion tego wykroczenia;

3) w zakresie uznania obwinionego M. J. za winnego popełnienia wykroczeń opisanych w punktach 1.III i 1.IV wyroku oraz obwinionego S. S. za winnego popełnienia wykroczeń opisanych w punktach 2.III, 2.IV i 2.V wyroku - rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa procesowego, tj. 93 § 2 k.p.w., polegające na przyjęciu, że okoliczności przypisanych M. J. czynów z art. 141 k.w. oraz z art. 51 §1 k.w. oraz przypisanych S. S. czynów z art. 141 k.w., z art. 43 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2019. 2277 t.j.) oraz z art. 51 §1 k.w. i ich wina nie budzą wątpliwości, i w konsekwencji wydaniu wyroku nakazowego, podczas gdy w świetle dowodów dołączonych do wniosku o ukaranie, zarówno

wina, jak i okoliczności czynów zarzucanych obwinionym budziły poważne wątpliwości, co winno skutkować skierowaniem sprawy do rozpoznania na rozprawie i wyjaśnieniem wszystkich istotnych dla merytorycznego rozstrzygnięcia okoliczności.”

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o uchylenie wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w T. z dnia 29 grudnia 2020 r., sygn. akt II W (...) w całości:

- 1) w zakresie ukarania obwinionego M. J. za czyny opisane w punktach 1.I i 1.II z art. 54 k.w. oraz obwinionego S. S. za czyny opisane w punktach 2.I i 2.II z art. 54 k.w. i uniewinnienie obwinionych od popełnienia przypisanych im wykroczeń;
- 2) w zakresie ukarania obwinionego M. J. za czyny opisane w punktach 1.III i 1.IV z art. 141 k.w. i z art. 51 § 1 k.w. oraz obwinionego S. S. za czyny opisane w punktach 2.III, 2.IV i 2.V z art. 141 k.w., z art. 43¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2019. 2277 t.j.) oraz z art. 51 § 1 k.w. i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w T. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich jest zasadna w stopniu oczywistym, co umożliwiło jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Na wstępie wskazać należy, że Sąd Rejonowy w T., przypisując obwinionym M. J. i S. S. popełnienie wykroczeń polegających na uczestnictwie w dniu 24 października 2020 r. w zgromadzeniu powyżej 5 osób, błędnie wskazał przepis rozporządzenia wykonawczego, którego naruszenie miało stanowić wypełnienie normy blankietowej z art. 54 k.w. Sąd I instancji wadliwie uznał, że obwinieni naruszyli § 28 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 października 2020 r. (Dz.U.2020.1871), podczas gdy wskazane rozporządzenie było wyłącznie aktem jednorazowym, zmieniającym rozporządzenie z dnia 9 października 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U.2020.1758), doprecyzowującym jedynie ustanowiony w § 28 tego rozporządzenia zakaz organizowania zgromadzeń w zakresie ustalenia maksymalnej dopuszczalnej ilości

członków zgromadzenia (§ 1 ust. 17 pkt a), a nie zawierało normy stanowiącej taki zakaz. Okoliczność ta w sposób samoistny wyklucza możliwość utrzymania zaskarżonego orzeczenia w mocy w tej części, w jakiej podstawą skazania była błędnie określona podstawa prawna.

Odnosząc się natomiast do argumentacji przedstawionej w kasacji Rzecznika Praw Obywatelskich, stwierdzić należy, że jest ona oczywiście zasadna. Słusznie wskazał skarżący, że Sąd I instancji rażąco uchybił przepisom art. 54 k.w. w zw. z § 27 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 października 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1758 ze zm.), uznając, że obwinieni M. J. i S. S. nie stosując się do obowiązku zakrycia ust i nosa w miejscu publicznym, dopuścili się wykroczeń z art. 54 k.w.

Nakaz ten został ustanowiony na podstawie upoważnienia zawartego w art. 46 b pkt 4 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Tymczasem, co trafnie podniósł autor kasacji, w granicach tego upoważnienia Rada Ministrów mogła określić w rozporządzeniu wyłącznie obowiązek stosowania środków profilaktycznych przez osoby chore lub podejrzane o zachorowanie. Oczywiście jest zatem, że w zakresie, w jakim rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 października 2020 r. ustanowiło powszechny, obowiązujący erga omnes obowiązek zakrywania ust i nosa w przestrzeni publicznej, a zatem obowiązujący także osoby inne niż chore czy podejrzane o zachorowanie, zostało wydane z przekroczeniem granic delegacji ustawowej. Sąd Najwyższy wskazywał już na to wielokrotnie w swym orzecznictwie (por. wyrok SN z 16 marca 2021, II KK 64/21, wyrok SN z 11 czerwca 2021, II KK 202/21), a stanowisko to podziela także Sąd Najwyższy orzekający w niniejszym składzie.

Podkreślić należy, że odpowiedzialności karnej za wykroczenie z art. 54 k.w., skutkującej możliwością wymierzenia kary grzywny do 500 złotych albo kary nagany podlega ten, kto wykracza przeciwko wydanym z upoważnienia ustawy przepisom porządkowym o zachowaniu się w miejscach publicznych. Przepis ten ma charakter przepisu blankietowego zupełnego. Sam w sobie nie zawiera znamion czynu zabronionego, penalizuje natomiast zachowania „wykraczające”

przeciwko wydanym z upoważnienia ustawy przepisom porządkowym o zachowaniu się w miejscach publicznych. Aby zatem możliwe było przypisanie odpowiedzialności karnej na podstawie ww. przepisu, obwiniony musi dopuścić się naruszenia przepisów porządkowych o zachowaniu się w miejscach publicznych, które to przepisy powinny zostać wydane na podstawie konkretnego, ważnego, zgodnego z prawem upoważnienia ustawowego i w granicach tego upoważnienia. Jak tymczasem wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego (wyrok TK z dnia 8 lipca 2003 r., P 10/02), w przypadku przepisu art. 54 k.w. stanowiącego normę blankietową i dynamiczną, zasada wyłączności ustawy w sferze prawa ukierunkowanego na poddawanie jednostek różnego rodzaju sankcjom wyznacza pewne nieprzekraczalne granice w zakresie posługiwania się odesłaniami o charakterze dynamicznym do aktów podustawowych. Jedną z tych granic jest dopuszczalność posługiwania się techniką blankietu zupełnego tylko wówczas, gdy ustawa odsyła do przepisów ustanowionych przez organy posiadające demokratyczną legitymację opartą na powszechnych i bezpośrednich wyborach. Tymczasem obowiązek zakrywania ust i nosa określony został w rozporządzeniu Rady Ministrów, a więc organu, który w polskim porządku konstytucyjnym nie posiada takiej legitymacji, skoro nie jest organem wybieranym w drodze powszechnych i bezpośrednich wyborów.

Równocześnie, skoro art. 54 k.w. jest przepisem o charakterze blankietowym, to sam w sobie nie zawiera znamion czynu zabronionego. Penalizuje natomiast zachowania „wykraczające” przeciwko wydanym z upoważnienia ustawy przepisom porządkowym o zachowaniu się w miejscach publicznych. Przepis ten odsyła zatem do przepisów "wydanych na podstawie ustawy". Jak trafnie wskazał TK w wyroku P 10/02 w odniesieniu do art. 54 k.w. „Sądy, stosując ten przepis, powinny zawsze badać, czy organ stanowiący przepisy porządkowe działał na podstawie ustawy i w granicach upoważnień ustawowych. Wymierzenie kary na podstawie art. 54 k.w. jest możliwe tylko wtedy, gdy naruszone przepisy porządkowe nie wykraczają poza granice upoważnienia ustawowego. Jeżeli dany przepis normuje sprawy nie przekazane do unormowania w akcie podstawowym, to naruszenie tego przepisu nie może prowadzić do ukarania na podstawie art. 54 kodeksu wykroczeń. Sądy, stosując art. 54 kodeksu wykroczeń, mają również

prawo i obowiązek badać, czy przepisy porządkowe, do których odsyła analizowany przepis, są zgodne z Konstytucją, a w szczególności, czy zostały ustanowione zgodnie z konstytucyjnymi zasadami stanowienia aktów podustawowych.” Tymczasem zawarty w § 27 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 października 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii obowiązek zakrywania ust i nosa nie stanowi „przepisu porządkowego o zachowaniu się w miejscach publicznych”. Celem jego ustanowienia była ochrona zdrowia i zwalczanie epidemii, a nie zapewnienie porządku i spokoju publicznego. Również zatem i z tej przyczyny ww. przepis nie mógł stanowić wypełnienia normy sankcjonowanej art. 54 k.w. i prowadzić do ukarania obwinionych na podstawie tego przepisu.

Ostatni z powołanych argumentów ma również odpowiednie zastosowanie do oceny przypisanych obwinionym wykroczeń z art. 54 k.w. w zw. z § 28 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 października 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Jak trafnie wskazał Rzecznik Praw Obywatelskich, również w tym przypadku konstrukcja czynu przypisanego ukaranym przez Sąd Rejonowy w T. jest nieprawidłowa; brak jest bowiem ustawowego określenia normy sankcjonowanej.

W powołanym przepisie § 28 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 października 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, zmienionym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 października 2020 r., prawodawca zakazał do odwołania organizowania zgromadzeń w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. - Prawo o zgromadzeniach (Dz. U. z 2019 r. poz. 631), z wyłączeniem zgromadzeń organizowanych na podstawie zawiadomienia, o którym mowa w art. 7 ust. 1, art. 22 ust. 1 albo decyzji, o której mowa w art. 26b ust. 1 tej ustawy, przy czym maksymalna liczba uczestników nie może być większa niż 5.

Również i ten przepis został wydany z przekroczeniem delegacji ustawowej, a zatem nie mógł stanowić normy wypełniającej normę blankietową z art. 54 k.w. Upoważnienie do wprowadzenia w rozporządzeniu zakazu organizowania zgromadzeń miało wynikać z art. 46b pkt 1 ustawy o zapobieganiu

oraz zwalczaniu chorób zakaźnych u ludzi, zgodnie którym Rada Ministrów może ustanowić ograniczenia, obowiązki i nakazy, o których mowa w art. 46 ust. 4 tej ustawy. Przepis art. 46 ust. 4 pkt 4 powołanej ustawy zawiera natomiast delegację do uregulowania w drodze rozporządzenia zakazu organizowania widowisk i innych zgromadzeń ludności, a więc - co trafnie podkreślono w kasacji - wykracza poza zakres przedmiotowy obejmujący zgodnie z art. 46b pkt 1 ustawy wyłącznie ograniczenia, obowiązki i nakazy. Rację ma skarżący, że skoro organ wykonawczy może ustanowić jedynie ograniczenia, obowiązki i nakazy, o których mowa w art. 46 ust. 4 tej ustawy - to a contrario nie posiada kompetencji do ustanawiania zakazów. Zakaz ten został zatem wprowadzony bez należytej podstawy prawnej - w drodze rozporządzenia - zamiast ustawy oraz wbrew regulacjom zawartym w art. 57 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Przedstawione wyżej okoliczności wskazują jednoznacznie, że w realiach niniejszej sprawy brak było podstaw do przypisania obwinionym M. J. i S. S. odpowiedzialności karnej za wykroczenia z art. 54 k.w. Powyższe implikuje konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w T. oraz uniewinnienia M. J. od popełnienia wykroczeń opisanych w punktach 1.I. i 1.II części wstępnej wyroku, zaś S. S. - od wykroczeń opisanych w punktach 2.I. i 2.II części wstępnej wyroku. Konsekwencją tego rozstrzygnięcia jest decyzja o obciążeniu Skarbu Państwa w tej części kosztami postępowania w sprawie.

Odnosząc się z kolei do przypisanych M. J. i S. S. wykroczeń z art. 141 k.w. i art. 51 § 1 k.w., a temu ostatniemu także wykroczenia z art. 43¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wskazać należy, że Sąd Rejonowy błędnie, a co najmniej przedwcześnie uznał, że sprawstwo i wina obwinionych są niewątpliwe, w związku z czym zdecydował o ukaraniu ich wyrokiem wydanym w postępowaniu nakazowym.

Tymczasem, zgodnie z art. 93 § 2 k.p.w. sąd może wydać wyrok w postępowaniu nakazowym, jeżeli okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości. W takiej sytuacji sąd uznaje za ujawnione dowody dołączone do wniosku o ukaranie. Jednocześnie, przez brak wątpliwości w rozumieniu art. 93 § 2 k.p.w. należy rozumieć sytuację, w której nie ma tych wątpliwości co do

okoliczności w jakich popełniono dany czyn, jak i co do winy obwinionego, z uwzględnieniem zarówno jego wyjaśnień, jak i wszystkich innych zgromadzonych dowodów. Postępowanie nakazowe jest bowiem instytucją prawa procesowego, której stosowanie zastrzeżono do najbardziej oczywistych przypadków, w których materiał dowodowy jest tak jednoznaczny, że nie nasuwa żadnych istotnych wątpliwości co do winy i okoliczności popełnienia zarzuczonego czynu (zob. wyroki Sądu Najwyższego m.in. z: 11 grudnia 2018 r., III KK 647/18; 4 listopada 2014 r., III KK 143/14; 21 stycznia 2016 r., II KK 370/15; 13 września 2017 r., IV KK 42/17). Jest zatem oczywiste, że z instytucji tej nie należy korzystać w sytuacjach, gdy obwiniony nie przyznaje się do winy i przedstawia odmienne okoliczności zdarzenia. W takich sytuacjach aktualizuje się obowiązek przeprowadzenia dowodów na rozprawie i wydania rozstrzygnięcia po zapoznaniu się z nimi bezpośrednio przez organ orzekający (zob. wyrok SN z dnia 22 czerwca 2016 r., III KK 198/16; wyrok SN z dnia 23 września 2009 r., IV KK 60/09).

W niniejszej sprawie Sąd I instancji, niejako bezrefleksyjnie, przyjął oczywistość sprawstwa i winy M. J. i S. S.. Tymczasem z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, nie wynika, by obwinieni przyznali się do popełnienia wykroczeń z art. 141 k.w. i art. 51 k.w., a S. S. nadto do czynu z art. 43¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Nadto nie zostali oni wezwani na przesłuchanie, ani nie zostały im przedstawione zarzuty, co uzasadniono stanem pandemii. Jedynym więc dowodem ich „niebudzącego wątpliwości” sprawstwa i „niewątpliwej” winy jest notatka urzędowa sporządzona przez funkcjonariusza Policji K.P. oraz zeznania tego świadka. W toku czynności wyjaśniających nie przesłuchano także w charakterze świadków pozostałych funkcjonariuszy Policji biorących udział w interwencji w okolicy biura poselskiego w T..

Co również istotne, opis czynów przypisanych obwinionym nie precyzuje słów powszechnie uważanych za nieprzyzwoite, jakie mieli wykrzykiwać obwinieni. Kwestia ta ma ważne znaczenie w aspekcie dopuszczalnej i gwarantowanej konstytucyjnie zasady wolności słowa w zakresie krytyki działań podejmowanych przez organy władzy. Jakkolwiek wolność ta nie ma charakteru absolutnego, to

jednak sąd rozstrzygający sprawę winien zbadać czy in concreto jej granice zostały zachowane, czy też je przekroczone.

Odnosnie zaś przypisanego S. S. wykroczenia z art. 43¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, to zdaniem Sądu Najwyższego także w tym zakresie okoliczności przedmiotowego czynu, a w konsekwencji wina obwinionego również nie są jednoznaczne, a zatem mogą budzić wątpliwości wymagające wyjaśnienia. Jak trafnie podniósł autor kasacji, wobec braku jednoznacznego materiału dowodowego dotyczącego tych okoliczności, Sąd rozstrzygający sprawę winien poczynić ustalenia w jakim miejscu obwiniony miał spożywać alkohol w postaci piwa, czy było to miejsce objęte zakazem spożywania alkoholu, czy było stosownie oznaczone oraz czy ukarany miał świadomość tego, że spożywanie alkoholu w miejscu, którym to uczynił, jest zakazane.

W świetle powyższych ustaleń podzielić należy stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich, że Sąd Rejonowy naruszył przepis art. 93 § 2 k.p.w., skoro w świetle zgromadzonych i dołączonych do wniosku o ukaranie dowodów, okoliczności zarzuconych obwinionym czynów z art. 141 § 1 k.w. i art. 51 § 1 k.w., a w stosunku do S. S. - także czynu z art. 43¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – nie zostały w pełni wyjaśnione, a w konsekwencji budziły wątpliwości.

W rezultacie należało uznać, że wskazane w zarzucie kasacyjnym naruszenie art. 93 § 2 k.p.w. miało charakter rażący i jednocześnie mogło mieć wpływ na treść orzeczenia. To zaś implikowało konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku wobec M. J. w zakresie czynów opisanych w punkcie 1.III i 1.IV części wstępnej zaskarżonego wyroku, zaś wobec S. S. - w zakresie czynów opisanych w punkcie 2.III, 2.IV i 2.V części wstępnej zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy w tej części Sądowi Rejonowemu w T. do ponownego rozpoznania.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.